

הצ'יט מקוון

עלון מקוון למורים למוזיקה

גיליון 7, תשרי תשע"ו, ספטמבר 2015

מה בגיליון

דבר המפמ"ר

זרקור לחינוך המוזיקלי

ספורים מהשטח

הפינה הדיגיטלית

פעילות מתקשבת

חדש על המדף

[עלונים קודמים](#)

דבר המפמ"ר

קהילת החינוך המוזיקלי,

בפרוס שנת הלימודים החדשה ברצוני לברך כל אחת ואחד מכם בשנה טובה וגמר חתימה טובה, שנה של הגשמת משאלות, בריאות והצלחה בכל אשר ניחל. אני תקווה כי הספקתם לנוח בחופשה ולאגור כוחות לשנת הלימודים הבאה עלינו לטובה. בשנה שעברה עת נכנסתי לתפקידי צפיתי בשדה החינוך המוזיקלי על גווניו ורבדיו השונים, הפעילויות בהן צפיתי התאפיינו במקצועיות וחריצות של העושים במלאכה.

בצוות הפיקוח על החינוך המוזיקלי אנו שואפים לספק תמיכה וליעל את עבודת המורה ובכך אנו גם שואפים שיתרחש שינוי אצל התלמיד. השנה, נפעל לפיתוח כלים פדגוגים ולקיום פיתוח מקצועי לצורך השגחת מערכי- השיעורים ושיפור מיומנויות ההוראה. באמצעות העלון נמשיך להפנות אתכם, קהילת החינוך המוזיקלי, להתרחשויות היפות והברוכות בזירת החינוך המוזיקלי בכללותו.

בצלאל קופרוסר

מפמ"ר מוזיקה

תכניות בתחום החינוך המוזיקלי

מורה יוזם ומטמיע

השתלמויות 7-9 באופן החדש

"מי שאין לו מה ללמוד, אין לו מה ללמד" (אריה מליניאק)

מורים יקרים,

פיתוח מקצועי של מורים נמשך שנים כשמטרתו להעמיק את הידע והמיומנויות. מורה מומחה הוא מורה שחידוש ושינוי מהווים עבורו אתגר. מורה שלומד ומתעדכן תוך כדי שיתוף עם עמיתים מתחומים שונים.

מורה מומחה מסוגל לשלב ידע עיוני, עם אתיקה ומוסר ואלה מקבלים ביטויים ביזמות חינוכית מושכלת, ביצירת שינויים בתחומי פעילותו ובתרומה לקהילה החינוכית.

כיוון שמורים למוזיקה נדרשים להשתלם בהשתלמות 7-9 ונוכחנו לדעת שהמורים שהשתלמו בשנים עברו, עשו זאת לא בתחום המוזיקה אלא בתחומים אחרים, חשבנו לנכון להציע מגוון השתלמויות 7-9 בתחום המוזיקה.

בשנת הלימודים הבאה עלינו לטובה, תשע"ו יפתחו במספר אוניברסיטאות ומכללות השתלמויות המיועדות למורים בדרגות אלו, העוסקים בחינוך מוזיקלי במסגרות השונות. להלן כל התכניות:

- [אוניברסיטת בר אילן](#)
- [מכללת לוינסקי](#)
- [האוניברסיטה הפתוחה](#)
- [המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל](#) - חיפה
- [אוניברסיטת חיפה](#) - יפורסם בהמשך

אנו מאחלים לכם הצלחה בפיתוח המקצועי ובהמשך דרככם בהוראה

בצלאל קופררוסר
מפמ"ר מוזיקה

זרקור לחינוך המוזיקלי

יום עיון ארצי למורים למוזיקה

באולם האודיטוריום של מכללת לוינסקי לחינוך התקיים בשבוע הראשון של חופשת הקיץ יום עיון ארצי למורים למוזיקה, ביום זה לקחו חלק כ- 320 מורים מכל רחבי הארץ.

את יום העיון פתחו בדברי ברכה: פרופ' לאה קסן- נשיאת המכללה, פרופ' משה אפשטיין – דיקן הפקולטה לחינוך מוזיקלי, דר' נורית רון – רונקין – מנהלת אגף אומנויות ומפמ"ר מחול ובצלאל קופרוסר- מפמ"ר מוזיקה.

בהנחייתן של מנצחות המקהלה מאיה שביט ותמי גניחובסקי שרו המורים משיריהם של יחזקאל בראון, גיל אלדמע ולוי שער, שהלכו השנה לעולמם.

הד"ר עטרה איזקסון ראש מסלול לתעודת הוראה במוזיקה באוניברסיטת בר-אילן הציגה את המחקר שערכה בנושא מקומו של הזמר העברי בחינוך המוזיקלי והנחתה פאנל במסגרתו התנהל שיח ודיון סביב סוגיות העוסקות בזמר עברי.

יעל אילת, המתמחה בעבודה עם אוכלוסיות מיוחדות הרצתה והדגימה דרכים לשילוב אוכלוסיות אלו בהוראת המוזיקה.

המקהלה הרב גילאית ורב מגזרית מביה"ס "לוי אשכול" בלוד בניצוחה של ג'ני איטלמן הופיעה בשירה בשפה האנגלית בשני שירים מתוך כנס מקהלות האנגלית שהתקיים במחוז המרכז. בהמשך היום שמעו המורים מהד"ר שלומית גינזור מהי למידת חקר ונחשפו לתוכניות ייחודיות בהוראת המוזיקה בחינוך הממלכתי -דתי מפיהן של המפקחות איילה רייכרט אילנה שרגו והמדריכה רונית יעקובי.

את יום העיון חתם הפרופ' נועם שריף - מוזיקאי, מנצח ואומן ישראלי בשיח על מוזיקה הלחנה, ביצוע ודרכים חדשות בהקניית המוזיקה.

היה זה יום מעשיר, מגוון מרענן ומהנה לכל המורים שלקחו בו חלק.

"ואף על פי כן – ליצור, לחוות, להביע"-מאמר מאת פרופ' תומר לב

"המוסיקה, המופשטת באומנויות, הינה אחד הכוחות החזקים ביותר המשפיעים על נפש האדם, עוד מימי קיומו הראשונים. כשהיא ניצבת חסינה בפני תהפוכות ההיסטוריה, דומה כי עוצמתה של החוויה המוסיקלית לא נשחקה כהוא זה- מהפולחן הפרימיטיבי ביותר ועד לפסקול המורכב במיצג המולטימדיה העכשווי.."

המאמר עוסק במקומו של החינוך המוזיקלי בעידן המיחשוב והטכנולוגיה.

לקריאת [המאמר במלואו](#).

"מזמור קיץ" יום עיון

בתחילת חודש יולי התקיים בבנייני האומה בירושלים יום עיון למורים למוזיקה בחמ"ד.

ביום זה נערך סכום של הפעילות המוזיקלית בחמ"ד וכן עלו סוגיות שונות סביב משקלו של החינוך המוזיקלי בעיצוב דמותו וזהותו היהודית של התלמיד.

היכנסו ל[סרטון המסכם](#) את יום העיון.

[לאתר חמ"ד](#) לעלון ["מוזיקול בחמ"ד"](#)

יוצרים קהילת מעשה בחינוך המוזיקלי

במלאת עשור לתכנית תואר שני בחינוך מוזיקלי התקיים בתחילת מאי כינוס ומפגש בוגרים במכון מנדל בירושלים. מטרתו של מפגש זה הייתה לייסד קהילת בוגרים שתשתמש כ "קהילת מעשה" (Community of practice) ותיתן ביטוי לאזרחות פעילה של המשתתפים בה בשדה החינוך המוזיקלי בארץ.

[לכתבה המלאה](#) [ולתמונות מהכנס](#) מתוך אתר מכללת לוינסקי לחינוך

שירים ושורשים

בסוף חודש מאי התקיים כנס מקהלות בנושא פיוט בעיר אור עקיבא. זו השנה הרביעית בה מתקיים כנס זה והשתתפו בו מקהלות מבתי הספר בעיר. את שירת המקהלות ליוו צוות נגנים מפרויקט "פייטן-נגן" בכלי נגינה אותנטיים. במסגרת כנס זה התקיים **יום עיון ארצי** בנושא "שירים ושורשים", אחד מימי העיון בסדרת "למידה מהצלחות" במהלכם נחשף צוות הפיקוח לתכניות ומודלים מוזיקליים הפועלים לאורך זמן.

התכנית 'שירים ושורשים' הכוללת את מיטב הרפרטואר המוזיקלי של קהילות ישראל השונות מאפשרת הצצה לנכסי צאן הברזל של עולם תרבותי- מוזיקלי קסום המשקף את פניה של החברה הרב-תרבותית בישראל. החשיפה למגוון תרבותי ורחב זה בהקשר רב תחומי, כשבמרכזו הפיוט, מעשירה את עולמו של התלמיד אשר מפנים את הסגנונות המוזיקליים המוכרים לו מסביבתו הקרובה ואף נחשף לסגנונות מוזיקליים של חבריו שפותחים בפניו עולמות אחרים. (משרד החינוך 2012,7). ההכרה בתרבותו של השונה יכולה לגרום לשינוי בקרב בני הנוער ובעקבות כך גם בחברה הישראלית כולה. יום העיון נחתם בלמידת עמיתים. כחלק מהלמידה נחשפו המשתתפים לתכנית "שירים ושורשים" ופניה הרבות ודנו בסוגיות כמו: הוראה בכתות, פיתוח מקצועי בתחום הוראת הפיוט ברמה הארצית, שירת הפיוט בכינוסי המקהלות, "מפגשי פייטן-נגן", חקר שורשים מוזיקליים, חשיפה לממצאים שעולים מעבודת דוקטורט שחוקרת את תכנית "שירים ושורשים" כמודל להקניית ערכים וסיפורה של מקהלת הפיוט "מזמור לאריאל" מאשדוד שהגיעה כמקהלה אורחת לכנס. היה זה יום מפרה ומעשיר לכל מי שלקח בו חלק.

השתלמות ארצית רב- תרבותית למורים למוזיקה

במסגרת כתות אומן בינלאומיות בצפת

בסוף חודש אוגוסט, התקיים זו השנה ה-28 פסטיבל הכליזמרים הבינלאומי בעיר צפת, פסטיבל זה הינו מהפסטיבלים הוותיקים והידועים בארץ, וללא ספק אחד מהמרגשים ומלאי הנשמה שבהם.

כחלק מאירועי הפסטיבל, בשיתוף פעולה הדוק ובחסות מרכז פסג"ה צפת התקיימה השתלמות ארצית רב-תרבותית במכללה האקדמית צפת. ההשתלמות כללה כתות אומן בינלאומיות, בניהולו המוסיקלי של הכנר הבינלאומי מר אייל שילוח, כתות אומן אלו מהוות נקודת מפגש מיוחדת במינה בין אמנים מבצעים מהשורה הראשונה בעולם, מנחי כיתות אמן, עם מיטב הכישרונות הצעירים מישראל ומהעולם כולו. בהשתלמות מיוחדת זו לקחו חלק מעל ל-70 מורים למוזיקה ולכלי נגינה מכל רחבי הארץ, האינטראקציה בכיתות האומן פתחה בפני המורים עולם שלם של טכניקות לימוד, שימוש בדמיון מודרך, שיפור יכולת הבעה והופעה על הבמה. המגוון הרחב של האומנים, הסדנאות והאנסמבלים שאליהם נחשפו המורים במהלך ימי ההשתלמות, פרשו בפניהם דרכי הוראה, מפגשי תרבות מרתקים, סיטואציות מרגשות בזמן אמת והקנו להם כלים לפיתוח דרכי הוראה חדשניות ומשמעותיות. ביומה השני של ההשתלמות נערך סיור לילי מוסיקלי בין סמטאותיה הקסומות של העיר העתיקה עם הכנר אייל שילוח והרכב פייטן נגן.

בשיחת המשוב שנעשתה בתום ההשתלמות ציינו המורים את שביעות רצונם הרבה מהשתלמות מיוחדת זו, ועד כמה הם מצפים כבר להשתלמות בשנה הבאה.

חינוך מוזיקלי במגזר הערבי

בשנה האחרונה חלו שינויים וחידושים רבים בתחום החינוך המוזיקלי במגזר הערבי, כל זאת תוך שיתוף פעולה מלא ותמיכה רחבה של הפיקוח הארצי על החינוך המוזיקלי ובשיתוף עם האגף הקדם יסודי והמדריכה הארצית יהודית פינקיאל. חידושים אלו הובילו למספר תכניות ופרויקטים משמעותיים:

1. התאמת תכנית הלימודים ולמגזר הערבי

מונתה תת-ועדה ת"ל להתאמת תכנית הלימודים בחינוך המוזיקלי למגזר הערבי כולל תרגום התכנית לשפה הערבית.

2. כתיבת תכנית בהשכלה כללית למגזר הערבי

פורסמה תכנית בהשכלה כללית מיוחדת בתחום המוזיקה והאמנויות למגזר הערבי שהיא חלק מהטיפול הכללי אשר נערך לשיפור מצב החינוך למוזיקה והאמנויות בחט"ע למגזר הערבי.

3. הפקת כנסים וימי עיון

בחודש מאי הופק כנס ארצי מרכזי בשפרעם בו השתתפו קרוב ל- 150 מורים בתחומי האמנויות, מוזיקה, מחול, תאטרון ואמנות חזותית הוצגו מספר בתי ספר מובילים מהמגזר הערבי בתחומים אלה.

4. טפול בנושא התפתחות מקצועית

השנה הופעלו קרוב ל- 500 שעות השתלמויות במרכזי פסג"ה במגזר הערבי, בהשתתפות מעל 150 מורים לחינוך מוזיקלי.

5. תכנית "אלחאן" - תכנית האזנה לקונצרטים – פרוט בנושא יופיע בהמשך.

ספורים מהשטח

בפינה זו נסקור ספורים מארבע זירות של החינוך המוזיקלי:

בית ספר מגן, חינוך מוזיקלי בבתי ספר יסודיים, מגמות המוזיקה וקונסרבטוריונים

בית ספר מגן

פסטיבל שי מעלה אדומים 2015

בתאריכים 20-21.5.2015 התקיים פסטיבל תזמורות תלמידי בתי הספר מגנים על שם ד"ר יעל שי, בהשתתפות מעל ל-200 תלמידים מכל רחבי הארץ.

היו אלה יומיים מלאים במוסיקה, יצירה, סדנאות וביצועים – פסטיבל זה הינו מיזם מבורך של ראשות מעלה אדומים בהובלתם של מר דוד שרת – מנהל אגף החינוך ד"ר בנימין שפירא – מנהל קונסרבטוריון ומנצח על התזמורת הסימפונית של מעלה אדומים ומר רשי לבאות – מנהל מודל יישובי.

מנצחים ומורים רבים שהשתתפו יחד עם תלמידיהם בפעילות מוסיקלית אדירה – ללא ספק תרמו רבות להעצמה האישית של התלמידים, ולחיבור הרמוני נפלא בין תלמידי בתי ספר רבים מכל רחבי הארץ. גם בשנה הבאה ימשיך המיזם המבורך, יישר כוח לכל המשתתפים וכמובן למארגנים!!!

חינוך מוזיקלי בבתי ספר יסודיים

סיכום שנה במחוז ירושלים

היכנסו לסרטון הבא המסכם שנה של עשייה מוזיקלית ענפה ומגוונת.

מיזם חדש יוצא לדרך במחוז מרכז

בשנת הלימודים הנוכחית יצאו תלמידי כתות ה' בעיר כפר-סבא למסע מרתק בעקבות שירה של המשוררת הישראלית המוערכת נורית הירש. מסע זה, הינו מיזם משותף בלמידה בינתחומית המשלבת לימודי מוזיקה, תרבות ישראל ותקשוב ואשר ילווה באתר עירוני שיתופי לבתי הספר היסודיים בעיר.

מטרות המיזם:

- טיפוח הזהות היהודית.
- חיזוק תחושת השייכות לעם ולארץ וערכי מורשת ייחודיים באמצעות השירים המולחנים של נורית הירש.
- קידום למידה משמעותית באמצעות תהליך חקר בשילוב למידה וירטואלית המשלבת פעילויות חווייתיות, יצירתית ומאתגרת.
- שילוב הקהילה בלמידה מעשירה, חווייתית ומאתגרת.
- קידום תרבות עבודה שיתופית בין תלמידי בתי הספר.
- קידום אוריינות דיגיטלית.

המיזם כולל שלושה חלקים עיקריים:

- שירים משותפים שילמדו בכל הכתות בשילוב משימות מתוקשבות.
- חקר שיר קבוצתי והפקת תוצר מתוקשב המביע את הפרשנות לשיר.
- בחירת שיר ליום השיא שיוצג בדרך יצירתית.

צוות העלון ימשיך ויעקוב אחר התקדמות המיזם המבורך, בינתיים, נאחל בהצלחה רבה לכל בתי הספר בעיר כפר סבא, אין כל ספק שלפניכם מסע מרתק וחדשני...

תכנית "אלחאן" (נעימות)

קונצרטים לילדי בתי הספר וגני הילדים בחברה הערבית והיהודית בצפון הארץ

מיסודה של עמותת פוליפוני לחינוך בשיתוף "מכללת לוינסקי לחינוך"

עמותת "פוליפוני לחינוך" הפועלת בנצרת, הקימה קונסרבטוריון משובח שהוציא תחת ידיו נגנים מקצועיים מקרב האוכלוסייה הערבית בצפון הארץ, כמו כן, העמותה אחראית על תזמורת קאמרית מעולה, מהמשובחות בארץ - תזמורת הגליל. בשנים האחרונות העמותה יצאה במיזם של תכניות קונצרטים קלאסיים לגני הילדים ולבתי הספר הערביים והיהודיים באזור הצפון. כיום, תכנית הקונצרטים התרחבה לממדים גדולים במיוחד, ופועלת ברחבי הצפון כולל העיר חיפה, אזור המשולש, ומרכז הארץ. כ- 14,000 תלמידים מעשרות גני ילדים ובתי ספר יסודיים יאזינו לקונצרטים קלאסיים בשנת הלימודים תשע"ו באמצעות תכנית "אלחאן". בדומה לתכניות קונצרטים נוספות הפועלות בארץ שנים גם תכנית "אלחאן" שואפת לפתוח הזדמנויות להטמעת המוזיקה הקלאסית בקרב ילדים ותלמידים צעירים. הייחודיות של תכנית זו, היא שאיפתה לערוך מפגשים מוזיקאליים לילדים ונוער יהודים וערבים, תוך יצירת בסיס משותף ורב-תרבותי סביב מוזיקה קלאסית, מוזיקה ערבית ומוזיקה ישראלית אמנותית.

חזונה של תכנית זו, הוא לראות במוזיקה הקלאסית בסיס ראשוני לשפה משותפת, ואמצעי איכותי לקירוב בין שתי החברות. בתכנית, עיבודים להרכבים קלאסיים של נעימות ערביות כמו של תייסיר חדד ועבדל ווהאב וכן יצירות של מלחינים ישראלים כמו פאול בן –חיים ומתתיהו שלם המשלבות מאפיינים של מוזיקה ערבית. תכנית הלימודים פותחה בשיתוף עם הפקולטה לחינוך מוזיקלי של מכללת לוינסקי, ופועלת בשיתוף פעולה הדוק עם הפיקוח על החינוך המוזיקלי במשרד החינוך. התכנית כוללת שתי פעימות של מפגשים עם מוזיקה חיה – הראשונה, קונצרט קאמרי מוסבר, והשנייה – האזנה לקונצרט סימפוני באורך מלא של תזמורת הגליל, מלווה בהנחיה מקצועית. בשנה החולפת התכנית זכתה להדים יוצאי דופן בעיר חיפה, עת לראשונה בעיר התקיימו השתלמויות משותפות לגננות ערביות ויהודיות סביב תכנית הקונצרטים, עלו קונצרטים בהם לקחו חלק נגנים יהודים וערביים, לקהל ילדי הגנים הערביים והיהודים בעיר, ההנחיה במהלך הקונצרטים הייתה דו לשונית - גם בערבית וגם בעברית. היה זה אירוע מרגש ויוצא דופן באיכותו, ומיצג אמיתי ומרגש של קירוב בין תרבותי במלוא מובן המילה.

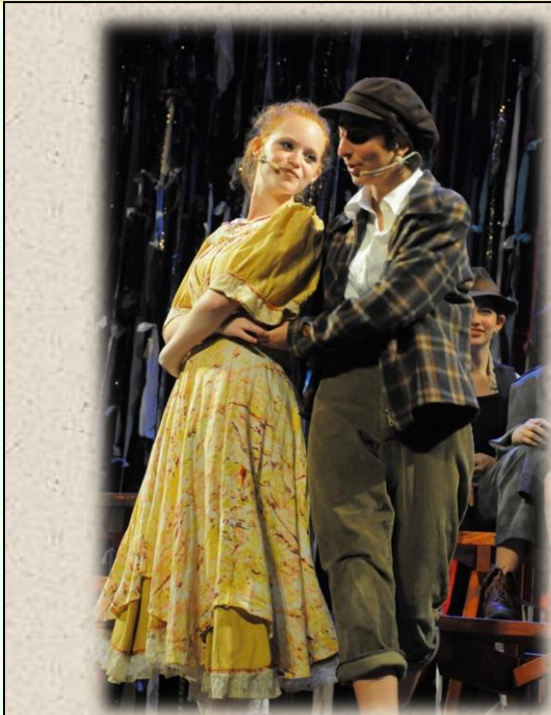

מגמות המוזיקה

"אוליבר"

מחזמר בביצוע תלמידי מגמות המוזיקה "בו גוריון" ו"בו יהודה" מנס - ציונה

בסוף חודש אפריל התמלא היכל התרבות בנס ציונה בהתרגשות ובפליאה – תלמידי מגמות המוזיקה של התיכונים "בן גוריון" ו"בן יהודה" בנס-ציונה הציגו את המחזמר "אוליבר" בהפקה ייחודית ומושקעת. זו השנה השנייה בה מעלות מגמות המוזיקה בנס ציונה הפקת מחזמר, אך השנה הורחבה היריעה לכדי מחזמר בבימוי מלא. במחזמר נטלו חלק כ 40 תלמידים בשירה, משחק ונגינה. הרוב המכריע של תלמידי המגמות הם תלמידי הקונסרבטוריון העירוני. העבודה על המחזמר החלה כבר בתחילת שנת הלימודים, כאשר זמרי המגמות עבדו על קטעי השירה ועברו הדרכה ואימון במשחק ובריקוד ובמקביל אליהם נגני התזמורת שליוותה את המחזה עבדו על קטעי הנגינה. כלל השירים, קטעי המעבר והאפקטים הקוליים במחזמר בוצעו ע"י הזמרים והנגנים בצורה חיה ללא שימוש באמצעים מוקלטים, בעיבודו ובניצוחו של רותם וינברג. למרות שתלמידי המגמות לא עברו הכשרה קודמת במשחק ובריקוד, הם עבדו במקצועיות, נחישות וחריצות, מה שהביא לתוצאה מהוקצעת ביותר. על היוזמה, ההוצאה לפועל של המופע, הפקתו וניהולו המוזיקלי אחראי רותם וינברג – בוגר הקונסרבטוריון ומגמת המוזיקה בעצמו שכיום משמש כרכז הקונצרטים וגופי הביצוע של הקונסרבטוריון העירוני ומגמות המוזיקה בנס ציונה, לצד ניצוח על תזמורות והדרכת הרכבים שונים בעיר. על בימוי המופע היה אמון הבמאי איתי בלייברג – שהצליח להפוך את התלמידים לשחקנים של ממש, תוך עיבוד ופירוש המחזה בצורה מקורית וייחודית. את הכוראוגרפיה תכננה ולימדה מיכל זיסמן – לשעבר מורה למחול ורקדנית, שלימדה את התלמידים כיצד לנוע על הבמה לצלילי המוזיקה, על אף שאינם רקדנים. העבודה המשותפת של שלושת אנשי הצוות הביאה לתוצאה מקצועית ומרשימה בעלת אמירה אומנותית שלמה. ההפקה הייחודית יצאה לפועל, בין היתר, הודות לשיתוף הפעולה המצוין בין הקונסרבטוריון העירוני והעומד בראשו, אלכס פיאלקו, לבין התיכונים ומגמות המוזיקה. המחזמר קצר מחמאות ותשואות מהצופים הרבים שנדהמו מהערב המהנה והמקצועי שהעלו התלמידים, וביניהם, מפמ"ר מוזיקה מר בצלאל קופרווסר. המופע הציג לראווה את פירותיו של החינוך המוזיקלי בנס ציונה, שהוכיח שוב כי הוא מעמיד סטנדרטים של איכות, מצוינות ועשייה חינוכית, המובילים לתוצרים מרשימים.

כנס הרכבי מגמות בכפר סבא

בסוף חודש אפריל התקיימו במסגרת פסטיבל כפר סבא כנסי הרכבי מגמות המוסיקה בארץ. במסגרת יום חוויתי ומיוחד זה לקחו חלק מעל 200 תלמידי מגמות רבות מרחבי הארץ אשר השתתפו בשלושה כנסים בתחומי המוסיקה השונים :

כנס הרכבים קלאסיים, כנס הרכבי פופ/רוק וכנס הרכבי ג'אז.

בפתיחת כנס הרכבי הפופ/רוק הופיעו נגני הרכב הביג-בנד מהעיר ויסבדן בגרמניה שהיו אורחי פסטיבל כפר סבא ובפתיחת כנס הרכבי הג'אז הופיע הרכב הביג-בנד של תזמורת צה"ל בהופעת בכורה.

יש לציין במיוחד את רמתם המקצועית של ההרכבים שהשתתפו ותרמו את חלקם לחוויה המוסיקלית המיוחדת אותה חלקו תלמידים, מורים ורכזי מגמות.

הכנסים אורגנו בשיתוף פעולה בין הפיקוח על החינוך המוזיקלי ובין עיריית כפר סבא והקונסרבטוריון העירוני.

לאור הצלחתם של הכנסים הוחלט במשרד החינוך להפוך כנסים אלו למסורת ולקיימם מידי שנה מתוך מטרה להעצימם ולאפשר לתלמידים רבים יותר לקחת חלק בכנסים אלו.

קונסרבטוריונים

"עכשיו התור לאהבה"

מופע משירי אריק איינשטיין במלאת שנה למותו התקיים בעמק הירדן.

זהו מופע שילוב אמנויות של המרכז למוזיקה, מחול ותיאטרון הנוער. פרי שיתוף פעולה של אגף חינוך נוער וספורט ואגף קהילה במועצה האזורית עמק הירדן.

יוזמת ומפיקה נירה ספיר – פינסקי מנהלת המרכז למוזיקה ומחול.

קודמים למופע זה, חשיבה עמוקה וארוכה, משותפת ויצירתית של צוות אמנויות מורחב המחליט על נושא הערב מתוך שיקולים שונים, תכנון והתפאורה המתאימה... המדריכים המקצועיים מגויסים כולם לעניין.

במופע זה מושקעים משאבים רבים מתוך חשיבות העלאת המודעות של הקהילה לתחומי האמנות המקצועיים ובראש ובראשונה מתוך ההעצמה והמוטיבציה עבור התלמידים המגנים, שרים רוקדים ומשחקים.

תלמידים שעל אף כל הפיתויים הקיימים מסביבם, בחרו לעסוק בשעות הפנאי שלהם בתחום מקצועי והישגי שדורש מהם השקעה גדולה והתמדה ופירותיו נקצרים לאורך זמן.

בחודשים שלפני המופע, יש תכונה מרגשת והתרחשות ענפה של חזרות ומפגשים לקראת המופע. האינטראקציה שנוצרת בין התלמידים בתחומי האמנות השונים, מזמנת להם צוהר לשאר תחומי אמנות, ולהרגשה שהינם חלק מתרבות שלמה ותוססת.

המופע התקיים פעמיים באותו היום. בבוקר מופע במסגרת סל תרבות פנימי, לשכבות ז' – ח' המגיעות עם מחנכי הכיתות ומנהלי בתי הספר. העצמת התלמידים המשתתפים במופע בפני חבריהם לכיתה ולבית הספר, אין שני לה. מנהלות בתי הספר מברכות על פעילות זו ונותנות אישורן באופן גורף לשחרור כל תלמידי המופע לצורך החזרות ויום המופע.

בערב – מתקיים המופע לכלל הציבור הרחב. 120 תלמידים משתתפים נרגשים ומוכנים מאחורי הקלעים וקהל גדול ומריע של 800 איש.

לסיכום – מופע זה הוא סינרגיה במיטבה. שיתוף פעולה בין הגופים השונים ועבודת צוות

נכונה ומאומצת שמביאים לתוצאה של "השלם גדול מסך חלקיו". גאווה וחוויה חזקה ומשמעותית לתלמידים השותפים, למורים המקצועיים, להורים המשקיעים ולקהילת העמק כולו.

תזמורת הנוער הלאומית לכלי נשיפה של ישראל חזרה עטורת שבחים והצלחות מסיור קונצרטים בארה"ב

התזמורת, בניצוחו של המאסטרו מוטי מירון, הוזמנה להופיע במסגרת הועידה העולמית - של הארגון הבינלאומי לתזמורות כלי נשיפה, WASBE, אשר התקיימה בחודש יולי האחרון בסן חוזה שבקליפורניה - ארה"ב.

התזמורת, אשר במסגרתה מגנים מיטב בני הנוער המגיעים מכל רחבי הארץ, הפליאה בביצועים מרשימים וייחודיים של יצירות ישראליות פרי עטם של המלחינים: פאול בן חיים, בוריס פיגובט, אנדריי היידו, בנימין יוסופוב, וחיים פרמונט.

יצוין כי זו הפעם הראשונה בארבעת העשורים האחרונים בה מופיעה תזמורת ישראלית על במה מכובדת זו של הועידה העולמית אשר במסגרתה נוטלות חלק מיטב תזמורת כלי הנשיפה מכל העולם.

הנגנים הצעירים כבשו את ליבם של המאזינים בעיקר בשל הביצוע המשובח של הרפרטואר המיוחד מחד ובשל גילם הצעיר מאידך - הייתה זו התזמורת היחידה בוועידה אשר במסגרתה נגנים בגילאי 14-18.

לצד הופעתם בוועידה, זכו הנגנים הצעירים להיחשף ולהאזין לתזמורות מצוינות נוספות ממדינות שונות, להכיר רפרטואר תזמורתי חדיש, להיפגש עם מלחינים ולהכיר מקרוב הוצאות תווים, כלים ואביזרי נגינה ייחודיים.

לצד ההופעות והמפגשים המוסיקליים, ביקרו הנגנים באתרים שונים בסן פרנסיסקו ובלוס אנג'לס וצברו חוויות מיוחדות שילוו אותם עוד ימים רבים.

עם חזרתה של התזמורת לארץ, לא פסקו מכתבי השבח כשהמיוחד שבהם הגיע מנשיא הוועידה - ווליאם ג'ונסון ובמכתבו הוא כותב:

"אני מדבר בשם קהל מאזינים גדול ומציין כי ביצועי התזמורת היו לא פחות ממדהימים כפי שהעידו מחיאות הכפיים האדירות שקיבלה התזמורת..."

לצפייה בסרטונים מתוך הקונצרט בארה"ב:

<u>Hillulah</u>	<u>Wind of Yemen</u>	<u>Fanfare To Israel</u>
<u>Hava Nagila</u>	<u>From The Villages of East Europe</u>	<u>Trrrra-pa-tam</u>

רשמים מהמסע- מאת נועם מזרחי, חברה בתזמורת

"אחרי שנה שלמה של חזרות חודשיות, מפגשים והכנות רבות, הרגע שלו התכוננו וחיכינו במשך שנה שלמה סוף סוף הגיע! נפגשנו בנת"ג, נפרדנו מההורים, עברנו את הצ'ק אין ואת הבדיקות הביטחוניות, בילינו קצת בדיוטי פרי ועלינו למטוס. שעות רבות וארוכות של טיסות ונסיעות עברו, והנה, הגענו! קמנו בבוקר נרגשים במיוחד, היום הגדול הגיע, והנה אנחנו באוטובוס בדרך לאולם התאטרון של קליפורניה. הנגינה באולם הייתה חוויה שונה ומיוחדת במינה. האולם המפואר היה יפהפה ומעורר השראה והנוכחות של כל האנשים החשובים שהיו שם רק הוסיפה התרגשות לסיטואציה. היה קונצרט נפלא שאחריו זכינו לתשואות ומחמאות רבות, הן מהצוות הנהדר שליווה אותנו והן מהמאזינים שהיו בקהל. היה שווה כל רגע וכל מאמץ שהיה בהכנות! לאחר שהדבר שלשמו התכנסנו עבר בהצלחה רבה הגיעו פינוקים נוספים. בימים הנותרים הקשבנו לקונצרטים והרצאות שהתקיימו כחלק מפעילות הועידה, טיילנו בסן פרנסיסקו ובלוס אנג'לס, בילינו בפארקים שונים כמו עולם המים, יוניברסל סטודיוס וסיקס פלאגס, עשינו קניות והעברנו יחד שעות ארוכות בדרכים. הזמן הרב בו היינו יחד הביא אותנו ליצירת קשרים עמוקים ומשמעותיים אחד עם השנייה. צברנו חוויות משותפות רבות, הכרנו והתקרבנו, התגברנו יחד על פחדים (בעיקר על פחד גבהים), צחקנו ונהנינו. הייתה חוויה משמעותית, מאתגרת ומהנה שזכינו לחוות עם חברים טובים ועם צוות נהדר שעשה בשבילנו את כל מה שרק יכול והיה שם בשבילנו בכל רגע. בהזדמנות זו אני רוצה להודות לכל חבריי וחברותיי לתזמורת שבלעדיהם החוויה הזו לא הייתה מה שהיא ולהודות בשם כולנו לצוות היקר שליווה אותנו –נועם יעקובי, ענת דור, שגית מזוז, בצלאל קופרווסר, מוטי מירון ורן נחום. תודה לכולם/ן וניפגש בקונצרט הבא.

חידון תורת המוזיקה

בתחילת חופשת הקיץ, התקיים בבית התרבות בשוהם, חידון תורת המוזיקה בהשתתפות הקונסרבטוריונים: קריית-אוננו, רמת-גן גבעתיים ושוהם.

את החידון יזמה רכזת תורת המוזיקה בקונסרבטוריון גבעתיים ושוהם הגברת גניה שפירו. החידון היווה תחרות חווייתית בין קונסרבטוריונים בנושאים של תיאוריה ופיתוח שמיעה ברמות שונות.

לכל קונסרבטוריון היו קבוצות המשתתפים (שלושה עד חמישה) בכל רמה (מ-א' עד ד') שייצגו אותו. החידון חולק לשני חלקים:

החלק ראשון - חלק של חידון אינטראקטיבי הבנוי באמצעות הכלי

Kahoot המאפשר לתלמידים לענות את תשובותיהם בטלפונים הניידים.

בחלק זה התלמידים נדרשו לענות על שאלות תיאורטיות כל אחד לפי רמה שונה, בשלב זה הניקוד אישי.

החלק שני - תחרות קבוצתית. בחלק הזה התחרו התלמידים בנושאים של תורת המוזיקה כאשר הדגש הוא על פיתוח שמיעה. קבוצות תלמידים מקונסרבטוריונים שונים עלו על הבמה כאשר לכל קבוצה שולחן משלה ועליו פעמון (באזר). הקבוצה שלחצה על הפעמון ראשונה ענתה ראשונה על השאלה. במידה וניתנה תשובה שגויה, השאלה עברה לקבוצה שלחצה שניה על הפעמון. בתום החידון שוכללו הנקודות של כל אחד מהקונסרבטוריונים לפי רמות.

קונסרבטוריון גבעתיים קיבל את הניקוד הגבוה ביותר בחידון בכל ארבע הרמות.

כל אחד מהתלמידים קיבל תעודת השתתפות וכל תלמידי קונסרבטוריון גבעתיים קבלו כרטיסים זוגיים לקונצרט של תזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית או של התזמורת הפילהרמונית הישראלית.

הפינה הדיגיטלית

kahoot – אפליקציה רישתית וסלולרית המאפשרת יצירת משחקונים, שאלונים ודיונים, המבוססים על שאלות סגורות, עליהם יכולים התלמידים להשיב באמצעות שימוש במכשירים ניידים (סמארטפון / טאבלט) או מחשבים. הכלי מומלץ לגלישה בדפדפן כרום.

אחרי יצירת המשחקון, ניתן לשלוח קישור לתלמידים כדי שיוכלו לשחק, תלמידים שברשותם אנדרואיד יוכלו להוריד אפליקציה במקום להיכנס לקישור. ההשתתפות במשחקים לא מצריכה הרשמה אלא רק גלישה לדף כניסת תלמיד, הקלדת קוד החידה (PIN) ושם. המורה מקרין על גבי המסך את המשחק כך שכל התלמידים יכולים לראות את השאלות וכן את קוד הכניסה והקישור לאתר. התלמידים לא רואים במכשיר שלהם את השאלות אלא רק את ארבע התשובות האפשרות שמופיעות בארבעה צבעים שונים, מהם עליהם לבחור את התשובה הנכונה.

השאלות יכולות להכיל סרטון/ תמונה, על המורה להגדיר את משך הזמן לפתרון השאלה (5-120 שניות), אורך השאלה מוגבל ל- 95 תווים ואורך התשובה מוגבל ל-65 תווים. יש להזין 2-4 תשובות נכונות ולקבוע לפחות אחת כנכונה. ניתן לקבוע את סוג הפרסום ציבורי או פרטי. יש אפשרות להעתיק שאלונים קיימים ולשנות אותם לפי רצונכם, זאת במקרה שהם הוגדרו כציבוריים. תלמיד שעונה נכון זוכה בניקוד המוצג גם הוא על גבי המסך וגם אצל התלמיד במכשירו ניקוד- המושפע ממהירות התגובה ונכונות התשובה. לאחר המענה יוצגו התשובות הנכונות על המסך בליווי סטטיסטיקות. זהו כלי המאפשר משחק המוני, המשתתפים רואים את מספר השחקנים, כמה ענו עד כה וסטטיסטיקות.

משחק זה אידיאלי כפעילות שכבתית מקוונת, או כשיתוף פעולה בין כמה כיתות מבתי ספר שונים.

למדריכים מצולמים מאת: מנהל מדע וטכנולוגיה- [מצומצם מורחב](#), [שרון מרגולין](#)
[מדריך כתוב](#) מאת מנהל מדע וטכנולוגיה.

דוגמא למשחקון בעברית בנושא [התזמורת הסימפונית](#). (התחילו משחק והכניסו קוד)
דוגמא למשחקון באנגלית- [מושגים מוזיקליים](#). [למשחקים נוספים](#) במוזיקה (באנגלית)

לפני תשרי...

בפתחה של השנה, בחרנו להציג ולהביא בפניכם שלושה שירים חדשים המתאימים לתקופה זו, פרי עטו של המלחין רני גולן.

רני, מוסיקאי, למד בבי"ס רימון עיבוד והלחנה וניצוח מקהלות במכללת לוינסקי. הלחין דיסק שירי משוררים לילדים עם מקהלת מורן ואמנים שונים, מתוכו השירים "לפני תשרי" ו"בין קיץ לקיץ".

הלחין אופרה לילדים ע"פ סיפורה של לאה גולדברג "דב דובוני בן דוביים מצחצח נעליים". כתב יצירה לתזמורת מקהלה וסולנים ע"פ חרוזיה של לאה גולדברג ל"איה פלוטו" היצירה, כהומאז' ל"פטר והזאב" משדכת בין כל חיה לכלי מכלי התזמורת שעלתה לראשונה במרכז המוסיקה ברעננה עם מקהלת "ענבר" בניצוחה של שרון רם ונוגן ע"י אנסמבל "רימונים" בניצוחו של גיא פורת.

רני אף הלחין מוסיקה להצגה "מתקן החלומות" עפ"י ספרו של אורי אורבך ז"ל, העולה בימים אלו ברחבי הארץ תחת התיאטרון העירוני הרצליה ובבימויו של ישראל פיטרמן. בקרוב יעלה מופע עם שירים שהלחין לטקסטים מאת שלומית כהן אסיף.

רני גולן

לפני תשרי - [מילים](#) [תווים](#) [יוטיוב](#)

בין קיץ לקיץ - [מילים](#) [תווים](#) [יוטיוב](#)

היום הראשון בכתה- [מילים](#) [תווים](#) [יוטיוב](#)

אופרה לילדים ["איה פלוטו"](#)

חדש על המדף

"אהבת הסירנות: על יוצרות, יצרים ויצירה" מאת אדית זק

ב-1820 כתב הבנקאי היהודי-הגרמני אברהם מנדלסון לבתו פאני במלאת לה 15 שנים: "המוזיקה תהיה כנראה מקצועו של פליקס. עבורך יכולה וצריכה [המוזיקה] להיות בבחינת עיטור אך לעולם לא שורש הווייתך ומעשייך... שמחתך בשמחתו של פליקס מוכיחה שלו את במקומו, היית זוכה להכרה דומה לשלו. הישארי נאמנה לערכים אלה, הם נשיים, ורק כל מה שנשי באמת הוא בבחינת עיטור לבנות מינך."

הסיפור של פאני הנזל-מנדלסון הוא רק אחד מסיפורי החיים והקריירה של נשים כישרוניות שעסקו במקצוע שנחשב בתקופתן "גברי". ככלל, זהו סיפור על הדרת נשים כמו גם סיפורה של ההיסטוריה שבמשך מאות בשנים הנציחה משוררים, סופרים, מלחינים, ציירים ופסלים מנצחים, פילוסופים, מבקרים והיסטוריונים שתיעדו את קורות העולם.

נשים, לעומת זאת, היו בבחינת עיטור. הן נחשבו למין היפה, החלש והנחות, אובייקט שכתבו עליו, ציירו אותו ודיברו בשמו. בתודעה הקולקטיבית הן השתייכו לסלונים ולנגינה בפסנתר, לתפירה ולסידור פרחים. אך האם נשים לא היו אינטלקטואליות? האם לא היו בהן ניצוץ וכישרון? האם לא ראו באמנותן את עבודתן? ואם כן, כיצד התמודדו עם החברה הפטריארכלית שקידשה את יצירותיהם של גברים בלבד?

הספר מנסה להציע תשובות לשאלות אלה באמצעות הקדמה (פרולוג) רחבת יריעה ובעקבותיה סיפוריהן של 20 מלחינות שיצרו לאורך 800 שנים, מהמאה ה-12 ועד ימינו, אך נעלמו מדפי ההיסטוריה וקולן נאלם. כל אחד מהפרקים מגולל את סיפור חייה ויצירתה של המלחינה על רקע התקופה שבה חיה, הבית שבו גדלה, החינוך המוזיקלי שלה, קשריה עם אנשים ומוסדות במקום ובזמן בו פעלה, אהבותיה ואכזבותיה, הקשיים שלה בחברה הגמונית וכתוצאה מכך ההתמודדות היומיומית בדרך להכרה בה כישות מקצועית עצמאית.

בתקופתן הן היו מוכרות לקהל שעמד בתור שעות ארוכות כדי לזכות בכרטיס כניסה ולהאזין למוזיקה שלהן. ולמרות זאת, במשך מאות בשנים, עד שנות השבעים של המאה ה-20 הן שקעו אל הלא נודע. האם זה נשמע הגיוני שקבוצה מגדרית שלמה נעלמה כליל מן ההיסטוריה בכלל ומן ההיסטוריה של המוזיקה בפרט? התשובה היא כמובן "לא!!!"

והשאלה המתבקשת היא: מה אנחנו כמורים/מורות למוזיקה יכולים/כולות לעשות היום כדי לתקן את העוול ההיסטורי הזה? והתשובה: עלינו מוטלת המשימה להעלות אותן מנבכי השכחה באמצעות היכרות עם סיפורי חייהן ויצירתן. עלינו ללמד יצירות שלהן כחלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים במוזיקה בכל המוסדות, מהגיל הרך, דרך בית הספר היסודי, חטיבות ביניים ומגמות מוזיקה בבתי הספר התיכונים ועד ללימודים אקדמיים לתארים מתקדמים, כולל מחקר בנושא. כשזה יקרה נוכל כולנו לומר בבטחה: "בזכותנו גם קולן נשמע."

אהבת הסירנות

על יוצרות, יצרים ויצירה

אדית זק

מסדרת נשים יוצרות תרבות

הפקה והוצאת האלון : צוות הפיקוח על החינוך האזרחי

כתיבה ואדיבה: ענבל קמח

אתר לרבות והצטרפות לרשימת תפוצה : inbalk88@gmail.com